

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Pressi- ja teabeosakond

PRESSITEADE nr 98/07

18. detsember 2007

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-341/05

Laval un Partneri Ltd vs. Svenska Byggnadsarbetareförbundet jt

**EUROOPA KOHUS TEEB OTSUSE SELLE KOHTA, KAS KOLLEKTIIVNE
TEGEVUS, MILLEGA AMETIÜHING PÜÜAB KOHUSTADA VÄLISMAIST
TEENUSEOSUTAJAT ASUMA PALGALÄBIRÄÄKIMISTELE JA ÜHINEMA
KOLLKETIIVLEPINGUGA, ON KOOSKÕLAS ÜHENDUSE ÕIGUSEGA**

Niisugune kollektiivne tegevus, mis seisneb ehitusplatside blokeerimises, kujutab endast teenuste osutamise vabaduse piirangut, mis ei ole antud juhul õigustatud üldisest huvist tuleneva eesmärgiga kaitsta töötajaid

Direktiiv 96/71 töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega¹ sätestab, et vastuvõtvasse liikmesriiki lähetatud töötajate töötingimused kehtestatakse õigusnormidega ja/või, ehitussektori puhul, kollektiivlepingute või vahekohtu otsustega, mis on kuulutatud üldkohaldatavateks.

Töötajate lähetamist reguleeriv Rootsi seadus täpsustab töötingimused, mis kehtivad direktiivis 96/71 loetletud valdkondades, välja arvatud töötasu miinimummäär. Seadus vaikib palkade koha pealt, mille kindlaksmääramine kollektiivlääbirääkimiste teel on Rootsis traditsiooniliselt usaldatud tööturu osapooltele. Rootsi õigus annab ametiühingutele õiguse käivitada teatud tingimustel kollektiivne tegutsemine, et kohustada tööandjat asuma palgalääbirääkimistele või ühinema kollektiivlepinguga.

Läti äriühing Laval un Partneri Ltd lähetas 2004. aasta mais töötajaid Rootsi ehitustöödele. Ehitustööde teostamisega tegeles tütarettevõtja L&P Baltic Bygg AB. Nende tööde hulgas oli ka koolihoone renoveerimine ja laiendamine Vaxholmi linnas.

2004. aasta juunis alustasid Laval ja Baltic Bygg ning Rootsi ehitustöötajate ametiühing Svenska Byggnadsarbetareförbundet läbirääkimisi lähetatud töötajate palgamäärade kindlaksmääramiseks ja Laval ühinemiseks ehitussektori kollektiivlepinguga. Kokkuleppele siiski ei jõutud. Septembris ja oktoobris allkirjastas Laval kollektiivlepingud Läti ehitustöötajate ametiühinguga, kuhu kuulusid 65% lähetatud töötajast.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1996. aasta direktiiv 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega (EÜT 1997, L 18, lk 1; ELT eriväljaanne 05/02, lk 431).

Byggnadsarbetareförbundet alustas 2. novembril 2004 Lavalil kõigi Rootsi ehitustööde blokaadi kujul toimuvat kollektiivset tegevust. Toetustegevuse kujul ühines sellega Rootsi elektrikute ametiühing, mille tulemusena ei saanud elektrikud Lavalile teenuseid osutada. Lavalil töötajate hulgas ei olnud ühtegi nende ametiühingute liiget. Mõnda aega pärast tööde katkestamist kuulutati välja Baltic Byggi pankrot ja lähetatud töötajad pöördusid tagasi Lätisse.

Arbetsdomstolen, kelle poole Laval pöördus kollektiivse tegevuse õiguspärasuse ja kahju hüvitamise küsimuses, küsis Euroopa Ühenduste Kohtult, kas ühenduse õigusega on vastuolus, kui ametiühingud korraldavad kirjeldatud asjaoludel kollektiivset tegevust.

Euroopa Kohus märgib kõigepealt, et direktiiv 96/71 ei luba vastuvõtval liikmesriigil seada oma territooriumil teenuste osutamist sõltuvusse sellest, et järgitakse töötingimusi, mis lähevad kaugemale minimaalset kaitset tagavatest kohustuslikest sätetest. Direktiivis 96/71 nimetatud valdkondades näeb see direktiiv sõnaselgelt ette kaitse taseme, mille muus liikmesriigis asutatud ettevõtjad peavad vastuvõtva liikmesriigi territooriumile lähetatud töötajatele tagama.

Seejärel tunnistab Euroopa Kohus, et **kollektiivse tegutsemise õigus on põhiõigus**, mis on lahutamatu osa ühenduse õiguse üldpõhimõtetest, mille järgimist Euroopa Kohus tagab, kuid mille kasutamisele võib siiski seada piiranguid. Kollektiivse tegutsemise õiguse **põhiõiguslik iseloom ei välista, et kollektiivne tegevus**, mis on suunatud muus liikmesriigis asutatud ettevõtja vastu, kes lähetab töötajaid riikidevahelise teenuste osutamise käigus, **kuulub ühenduse õiguse kohaldamisalasse**.

Euroopa Kohus tõdeb käesoleva asja puhul, et **liikmesriigi ametiühingute õigus kollektiivselt tegutseda**, mille tulemusena peavad muudes liikmesriikides asutatud ettevõtjad pidama määramata kestusega läbirääkimisi, et saada teada palga alammäära, ja ühinema ehitussektori kollektiivlepinguga, mille tingimused lähevad kaugemale direktiivis 96/71 tagatud minimaalsest kaitsest, **võib muuta Rootsi territooriumil ehitustööde teostamise nende ettevõtjate jaoks vähem atraktiivseks või keerulisemaks, mistõttu see kujutab endast teenuste osutamise vabaduse piirangut**.

Teenuste osutamise vabaduse piirangut saab õigustada üksnes juhul, kui see järgib asutamislepinguga kooskõlas olevat õiguspärast eesmärki ja kui seda õigustab ülekaalukas üldine huvi, ning lisaks peab piirav meede olema sobiv taotletava eesmärgi saavutamiseks ega tohi minna kaugemale sellest, mis on eesmärgi saavutamiseks vajalik.

Euroopa Kohus täheldas sellega seoses, et **õigus kollektiivselt tegutseda eesmärgiga kaitsta vastuvõtjariigi töötajaid** võimaliku sotsiaalse dumpingu eest **võib olla ülekaalukas üldine huvi**. Vastuvõtva liikmesriigi ametiühingu korraldatud **blokaad**, mis on suunatud sellele, et kindlustada riikidevahelise teenuste osutamise käigus lähetatud töötajatele teatud tasemega töötingimused, **järgib töötajate kaitse eesmärki**.

Niisugune eesmärk ei saa olla õigustuseks takistusele, mis seisneb põhikohtuasjas kõne all olevas kollektiivses tegutsemises, millega ametiühingud üritavad muudes liikmesriikides asutatud ettevõtjatele panna kohustusi, mis on seotud ehitussektori kollektiivlepinguga ühinemisega. Riikidevahelise teenuste osutamise käigus lähetatud töötajate **tööandja on kohustatud direktiiviga 96/71 toimunud kooskõlastamise tulemusena järgima vastuvõtvas liikmesriigis minimaalset kaitset tagavaid kohustuslikke sätteid**.

Palgaläbirääkimiste kohta, milleks ametiühingud üritavad põhikohtuasjas kõne all oleva kollektiivse tegevusega kohustada muudes liikmesriikides asutatud ettevõtjaid, kes lähetavad töötajaid ajutiselt vastuvõtva liikmesriigi territooriumile, märgib Euroopa Kohus, et **ühenduse**

õigus ei keela liikmesriikidel sobivate vahendite abil kohustada selliseid ettevõtjaid järgima alampalga kohta kehtestatud õigusnorme.

Sellist kollektiivset tegevust ei saa siiski õigustada lähtudes töötajate kaitsmise ülekaalukast üldisest huvist, kui need palgaläbirääkimised, mida selle tegevuse abil üritatakse peale suruda muus liikmesriigis asutatud ettevõtjale, on osa siseriiklikust korrast, kus puudub igasugune regulatsioon, mis oleks piisavalt täpne ja kättesaadav, et mitte muuta ettevõtja jaoks praktikas võimatuks või ülemäära raskeks nende kohustuste kindlakstegemist, mida ta peab alampalgaga seoses järgima.

Lõpuks märgib Euroopa Kohus, et õigusnormid, mis ei arvesta kollektiivlepingutega, millega töötajaid Rootsi lähetavad ettevõtjad on juba seotud, olenemata nende lepingute sisust, on nende ettevõtjate suhtes diskrimineerivad, kuna neid koheldakse sama moodi nagu Rootsi ettevõtjaid, kes ei ole sõlminud kollektiivlepingut.

Asutamislepingust tuleneb, et diskrimineerivad õigusnormid võivad olla õigustatud vaid avaliku korra, avaliku julgeoleku või rahvatervise huvides.

Nende õigusnormide kohaldamine muudes liikmesriikides asutatud ettevõtjatele, kes on seotud kollektiivlepingutega, mille suhtes ei kohaldata vahetult Rootsi õigust, võimaldab esiteks lubada ametiühingutel tagada, et kõik Rootsi tööturul tegutsevad tööandjad maksaksid niisugust palka ja pakuksid selliseid töötingimusi nagu Rootsis tavaks, ja teiseks luua tingimused ausaks konkurentsiks võrdsetel alustel Rootsi tööandjate ja muudest liikmesriikidest pärit ettevõtjate vahel.

Kuna ükski eelmises punktis nimetatud kaalutlustest ei ole seotud avaliku korra, avaliku julgeoleku või rahvatervise huvidega, siis saa niisugust diskrimineerimist õigustada.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Kättesaadav kõigis ametlikes keeltes.

Kohtuotsuse täistekst on Euroopa Kohtu veebileheküljel

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=ET&Submit=rechercher&numaff=C-341/05>

Üldjuhul on kohtuotsuse tekst kättesaadav alates selle kuulutamise päeva kella 12.00-st (Kesk-Euroopa aja järgi).

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler

Telefon (00352) 4303 3127, faks (00352) 4303 3656

Kohtuotsuse kuulutamise teleülekanne on kättesaadav uudisteagentuuri "Europe by Satellite" kaudu.

*Seda teenust pakub Euroopa Komisjoni pressi- ja teabepeadirektoraat,
L-2920 Luxembourg, telefon (00352) 4301 35177, faks (00352) 4301 35249
või B-1049 Brüssel, telefon (0032) 2 2964106, faks (0032) 2 2965956.*